

Bu kimin anayasası?

Anayasa Komisyonu Başkanı Prof. Dr. Orhan ALDIKAÇTI Anayasa tartışmaları sürerken bilimsel bir açıklama yaptı: "BENİ VE TASARIYI ELEŞTİRENLERİN HEPSİ CAHİLDİR."

TÜRK-İŞ: "Bu anayasa ile sağlıklı demokrasi kurulamaz. Bu anayasa benimsenirse, geleceğe güvenle bakılamaz. Açıklamada anayasanın yegane kaynağı Türk işverenlerinin raporlandır."

TÜRKİYE ESNAF VE ZANAATKARLAR KONGRESİYONU: "Anayasa taslağında üç milyon esnaf ve zanaatkarlar kesimini ilgilendiren ana ilkelere dahi yer verilmedi. Esnafın anayasada yeri yok."

PROF. MÜMTAZ SOYSAL (Siyasal Bilgiler ve Anayasa profesörü): "Türk halkı 20. Yüzyılın son çeyreğinde böyle bir anayasaya mahkum edilecek kadar çağdışı bir halk değildir."

M. SARAÇ (Yol-İş Genel Başkanı): "İşveren sendikası raporunun anayasa haline getirilmemesi için başta Türk-İş olmak üzere tüm sendikalara çok ciddi görev ve sorumluluk düşüyor."

N. ÇELİK (Hak-İş Genel Başkanı): "İşverenler nihayet emellerine ulaştı. Lokavt hiçbir ülkede yasal hak olarak tanınmamıştır."

PROF. MÜNİCİ KAPANI: "1982 Anayasası Türk toplumuna fazla dar gelen bir anayasadır."

DOÇ. SERVER TANILLI: "Tam bir illiklik örneği. Bununla demokrasi ku-

rulamaz. Böyle bir metnin altına imza atmak için insan ne olmalı bilmem?"

PROF. AKİF ERGİNAY (Danışma Meclisi Üyesi): "Taslaktaki hükümler demokratik hükümlere ters düşüyor."

KAMER GENÇ (Danışma Meclisi Üyesi): "Tasarı vatandaşlara hiçbir şey getirmedigi gibi 1961 Anayasasıyla öngörülen hak ve özgürlüklerin hemen hepsine mantıkla bağdaşmayacak sınırlamalar getiriyor."

AHMET ABAKAY (Çağdaş Gazeteciler Derneği başkanı): "Anayasa Komisyonu da dahil, hiç kimsenin Türk ulusuna böyle hakaret etmeye hakkı yoktur."

MUHSİN BATUR (Eski Hava Kuvvetleri Komutanı): "Taslak bu hali ile yasalarsa ülkemize ve insanlarımıza yazık olmaması için ilerde elbirliği ile çok uğraş vermek icap edecek. Sosyal sınıfların varlığını inkar etmek, devkuşunun kafasını kuma gömmesi-ne benzer."

İLHAN LÖK (MESS Genel Başkanı): "Taslakta çalışma başına yardımcı olacak hükümler var."

İBRAHİM BODUR (İstanbul Sanayi Odası Başkanı): "Taslak, işçi ve işveren açısından denge ve hakkaniyet amaçlıyor."

ÖZER ÇİLLER (İstanbul Bankası Genel Müdürü): "Bizim de önerdiğimiz bu, yararlı olacağı kanısındayım."

SELÇUK YAŞAR (Yaşar Holding): "Dünyadaki tüm demokrasi ile yönetilen ülkelerde aşırı özgürlükler bulunmamaktadır. Aşırı özgür bir anayasa bizi 12 Eylül'e getirmiştir."

ALİ KOÇMAN (TÜSİAD Genel Başkanı): "Çok geniş kapsamlı bir anayasa. 1961-1980 arasında ülkede ceryan eden siyasal, sosyal ve ekonomik gelişmelerin dikkate alınarak hazırlandığı intibaini veriyor."

Anayasa nedir?

Anayasa bir toplumun iç düzeninin sınırlarını belirleyen yazılı kuralların bütünüdür. Toplum bu temel yasalara göre yönetilir. Diğer tüm yasalar anayasanın kurallarına göre belirlenir. Anayasalar herşeyden önce ve en başta, ulusun ezici çoğunluğunun çıkarlarını yansıtmalıdır. Devletin anayasa ilkeleri doğrultusunda halka karşı ödev ve yükümlülüklerini açıklar. Ulusun ezici çoğunluğuna, çıkarlarını koruma hak ve görevlerini verir. Bunları sağlanması için uygun olan temel hak ve özgürlükleri açıklar.

Cumhuriyet tarihinin ilk anayasası 1924 yılında Atatürk tarafından hazırlanmıştır. Halifelîğe son veren, cumhuriyet, laik bir devlet öngören bu ilk anayasa 1960 yılına kadar yani 36 yıl yürürlükte kaldı.

İkinci anayasa Bayar-Menderes gerici hükümetini deviren 27 Mayısçılar tarafından hazırlanarak 1961 yılında halk oylamasına sunuldu. Gerici çevrelerin karşı çıkışlarına rağmen, ilerici güçlerin desteği ile halk tarafından onaylandı. Bu anayasa 20 yıl yürürlükte kaldı.

1961 Anayasası 12 Mart 1971 gerici askeri darbesiyle tutucu ve gerici hükümlerle belirli ölçüde değişikliğe uğratıldı. 12 Mart yeni bir anayasa önermedi. Değişiklikleri yaparken de halka danışmadı.

Üçüncü anayasa 12 Eylül 1980'de yönetime zorla el koyan gerici askeri cunta tarafından hazırlandı.

Cumhuriyetin ilk iki anayasası kendi koşulları içinde, burjuvazinin ilerici kesimleri tarafından hazırlanmıştır. 12 Eylül sonrası yönetime zorla el koyanların hazırladığı üçüncü anayasa ise işbirlikçi tekelci burjuvazinin, toprak ağalarının çıkarlarını yansıtan anti-demokratik ve gerici bir anayasadır.

Oysa tarih anayasaların her zaman toplumun daha ileri bir aşamasının gereksinimlerini karşılayabilmek için hazırlandığını göstermektedir. Gerici askeri cunta tarihin bu deneyini hiçe saymakta, toplumu içinde bulunduğu aşamadan geriye götürmeyi amaçlayan, günün istemlerine yanıt vermeyen bir anayasa hazırlatmıştır.

Anayasa oylaması hangi koşullarda yapılıyor?

Yurt içinde ve yurt dışında büyük ölçüde soyutlanan gerici askeri cunta şimdi bir taktik olarak kendi denetiminde bir ordu-polis devleti kurmak istiyor. Bunun hazırlığı içinde anayasa da hazırlaması gerekiyordu. Yanlış anlamadıysak bu anayasanın hazırlanması da onların deyimiyle "demokrasiye dönüş takvimi" çerçevesinde bir gelişmedir. Pekiyi Kasım ayında yapılması planlanan anayasa oylaması hangi koşullarda yapılıyor? Bir yanadan demokrasiye dönüşten söz ediyorlar ama öte yandan biz görüyoruz ki, oylamanın yapıldığı ülkemizde bir demokratiklik yok. Onbinlerce ilerici yurtsever ceza evlerinde. Bugüne dek yüzlerce insan işkence-lerde katledildi yada sokakta kurşunlanarak öldürüldü. Ondandan fazla insan darağacına çekildi. Ve bu uygulamalar hala sürüyor. Örneğin ceza evlerindeki politik tutukluların cuntanın anayasası konusunda görüş belirtmeye hakları yok. Oylamaya katılma hakları da yok. Birakalım tutuklu olmayı, serbest olup da haklarında soruşturma olan kişilere de düşüncesi-

ni belirtme hakkı tanınmıyor. Bu insanların arasında örneğin onlarca CHP'li eski parlamenter de var.

Öte yandan demokratik örgütler, DISK ve ona bağlı sendikalar, işçi sınıfı partileri, kooperatifler yasak. İşçi ve emekçilerin görüşlerini belirtecekleri demokratik yayınlar yasak. Bu koşullar altında halkımızın ezici çoğunluğunu oluşturan işçi ve emekçi yığınlar kendi görüşlerini nasıl belirtebilirler?

Buna karşın işverenlerin sendikaları, derenekleri, klüpleri çalışıyor. Onlar televizyon ve radyo da dahil olmak üzere her türlü basın-yayın aracından istedikleri gibi yararlanabiliyorlar.

Şimdi biz bu koşullarda yapılacak bir anayasa oylamasını demokratik olarak nitelendirebilir miyiz? Tabii ki hayır! Onun için referandum öncesi genel af, faşist MHP dışındaki tüm partilere özgürlük, düşüncemizi özgürce söyleme ve yazma hakkı için sesimizi yükseltmeliyiz. Bu bir Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak hepimizin görevidir.

12 Eylülcü cunta anayasasına hayır!

Cuntanın „anayasa tasarısı” Temmuz ayı içinde Danışma Meclisi Anayasa Komisyonu Başkanı Prof. Dr. Orhan Aldıkaçtı tarafından kamuoyuna açıklandı. Cunta kendi yönetimine „demokratik”, „sivil” bir kılıf takmak için bunu yapmak zorundaydı. Tasarının açıklanmasından sonra tasarımı ilk destekleyenler arasında bir grup ABD senatörü ve ülkemizde ise TÜSİAD Genel Başkanı, işbirlikçi tekelci patron Ali Koçman bulunuyor.

Bu anayasa ulusal bağımsızlığımızı, egemenlik haklarımızı zedeleyen ve Türkiye'yi ABD emperyalizminin ve egemen NATO'cu çevrelerin harpçi serüvenlerine alet edilmesine elverişli koşullar getiriyor.

Bu tasarı herşeyden önce çalışan

işçi ve emekçi halkımızın hak ve özgürlüklerine karşı bir saldırdır. 1961 Anayasasında sınırlı da olsa varolan demokratik hakları tamamen ortadan kaldırmayı amaçlıyor. Sendikal hakları, toplantı ve gösteri, basın, dernek kurma, örgütlenme ve düşünceleri özgürlüklerini kaldırmak için anti-komünizm silahına sarılıyor. Böylece cunta bu anayasasıyla işçi ve emekçi halkımızın üzerinde otoriter ordu-polis devletinin kurumsallaştırılmasını amaçlıyor.

Bu anayasa ile emperyalizmin ve işbirlikçi tekelci burjuvazinin çıkarları güvence altına alınmak isteniyor. İrkçi şoven politikanın daha da etkinleştirilmesi ile Türkiye'de Türk ulusunun dışında varolan Kürt ulusunun varlığı yine inkar edilerek, şimdi-

ye kadar sürdürülen zorla Türkleştirme politikası kalıcılaştırılmak isteniyor.

Halkımızın ezici çoğunluğu gerici askersel cuntanın bu anayasa tasarısına karşı çıkıyor. Anayasa tasarısı değişik yönlerinden değişik biçimlerde eleştiriliyor. Anayasa tasarısının hazırlayan 16 üyeden oluşan komisyonun bile 14 üyesi bu tasarıya karşı olduklarını açıkladılar. Anayasa komisyonu başkanı Amerkancı ve büyük patronların has adamı Prof. Dr. Aldıkaçtı anayasa tasarısının eleştiren aydınları cahillikle suçluyor. Anayasayı bilimsel yönde savunamıyor.

Anayasaya değişik yönlerinden veya tümüne karşı olan güçlerin ortak noktada birlikte hareket etmeleri sonucunda anayasa oylamasında „Cuntanın anayasasına hayır” sonucu çıkabilir. Cunta bunu engellemek için çeşitli entrikalara başvuracaktır. Bunu bugünden yapıyor. Basın yayın araçları vasıtasıyla halkımızın anayasa tartışmaları üzerinde yoğunlaşmış olan dikkatlerini başka yönlere çekiyor. Baskıları artırıyor. Anayasa oylaması öncesi bu girişimlerini daha da artıracak.

Yurtdışındaki Türkiyeliler ve "Anayasa"

Bizler yurdumuzda iş olmadığından, aç kalmamak için, ailelerimize, çocuklarımıza bir lokma ekmek yedirebilmek için Türkiyeden binlerce kilometre uzaklarda çalışmak zorundayız. Cunta bizi birer döviz makinası olarak görüyor. Bizden tek istediği ülkeye döviz getirmemiz. Bizim gönderdiğimiz paralar ise parasızlıktan okulların özel sektöre devredilmek istendiği, hastahanelerde doktor bulunmadığı bir dönemde silahlanmaya, savaş hazırlığına yatırılıyor.

Gencecik yaşlarda makinaların çarklarında ezilen oğullarımızın zor durumda kalmalarından yararlanarak „Bedelli Askerlik” adı altında 22.000 DM'lık askerliği çıkarttılar. 18 ay askere gitsen işinden oluyorsun, onun için 22.000 DM'ı ödemek zorunda kalıyor gençlerimiz örneğin bu para niye 10.000 DM'a indirilmiyor? „Nasıl olsa işlerinden olmamak için istediğimizi vermek zorundalar, ne koparsak kardır” diyor cuntacı generaller. Yükün altında ezilenler gene bizleriz.

Günümüzün en yakıcı sorunu olan yabancı düşmanlığı konusunda cunta Federal Alman hükümeti nezlinde bir girişimde bulunmuş mudur? Bizim buradaki konut, sigorta, emeklilik, çocuklarımızın eğitim ve öğrenim sorunlarına yönelik bir çabası olmuş mudur? yanıtını kendimiz verelim. Hayır!

Bizim burada yığınla el uzatılmayan sorunumuz dururken yeni anayasa taslağında bir paragrafla kandırmaya çalışıyorlar bizi. 200 maddelik anayasa taslağında yurtdışında çalışan ve yaşayan mil-

yonlarca Türkiyeliye ayrılan yer sadece şu kadar.

„D. YABANCI ÜLKELERDE YAŞAYAN TÜRK VATANDAŞLARI.

MADDE 69: Devlet, yabancı ülkelerde yaşayan Türk vatandaşlarının aile birliğinin, çocuklarının eğitiminin, kültürel ihtiyaçlarının ve sosyal güvenliklerinin sağlanması, anavatanla bağlarının korunması ve yurda dönüşlerinde yardımcı olunması için gereken önlemleri alır.”

Şimdi bir karşılaştırma yapalım. Anayasa tasarısında basın özgürlüğünün kısıtlanması için 50 satırlık madde koyan cunta bizim sorunlarımızı 5 satırlık madde ile geçiştiriyor. Ve yazdığı konuların da bugüne dek hep tersini yapageldi. Örnek vermek gerekirse ailenin birliği Federal Alman hükümeti tarafından engellenirken cunta yetkilileri buna karşı hiç bir girişimde bulundu mu?

Bütün bu saydıklarımız yetmiyormuş gibi en önemlisi gerici askersel cuntanın biz yurtdışındaki Türkiyelilere anayasa referandumunda oy hakkı tanımamasıdır.

Bu durumda biz kendi kendimize şu soruyu sormalıyız: Konsolosluklarda bağış yapmaya gelince Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarıyız. Bedelli Askerlik yapacağımız zaman T.C vatandaşlarıyız. Türkiye'ye döviz gönderirken T.C vatandaşlarıyız. Ancak her T.C vatandaşının en doğal hakkı olan oy kullanma hakkına gelince söz hakkımız, oy kullanma hakkımız yok. İşte biz ilk olarak buna karşı çıkmalıyız. Yurt dışındaki Türkiyeli göçmen işçilere anayasa referandumunda oy hakkı istemeliyiz.

Çıkarken

Duisburg Türkiye İşçi derneğinin aylık yayın organı VARDİYA'nın ilk sayısı elinize geçmiş bulunuyor.

Duisburg Türkiye İşçi Derneği yıllardan beri Duisburg ve çevresinde yaşayan ve çalışan Türkiyeli işçi ve emekçilerin demokratik yığın örgütü olarak çalışmalarını sürdürüyor. D.T.İ.D'nin adı Duisburg'da Mannes-

man grevlerinde, işyerlerinin yokedilmesine karşı savaşımında, F. Alman hükümetinin yanlış yabancılar politikasına karşı haklarımızın savunulmasında, yabancı düşmanlığına, karşı eylemlerde, kültürel ve sosyal etkinlikleriyle bayraklaşmıştır. F. Almanya'daki bu sorunlarımızın yanısıra D.T.İ.D Türki yemizden binlerce kilometre ayrı bırakılmış olsak da, hiç bir zaman Türkiyedeki toplumsal gelişmelerin arkasında kalmamış, Şanlı MADEN- İş grevle-

rinde, DGM Direnişlerinde, 1 Mayıs'larda, köylü direnişlerinde sınıf kardeşleriyle dayanışma içinde olmuştur.

Türkiyemiz 12 Eylül 1980'den bu yana cumhuriyetin kuruluşundan beri en karanlık dönemlerden birini yaşıyor. Cunta anti-demokratik yasaları ile, baskı ve tutuklamaları ile, yanlış ekonomi politikasının sonucunda doğan işsizlik, pahalılık, kemerleri sıkma politikası ile halkımızı

inim inim inletiyor. Uyguladıkları bu politika sonucu yurt içi ve dışında yalıtılan cunta şimdi durumunu düzeltilemek umudu ile aslında hiç bir şeyi değiştiremeyecek olan, olsa olsa ülkemizi daha zor ve karanlık günlere götürecektir olan anayasa taslağını açıkladı. An cak bu da geniş yığınların tepkisiyle karşılaştı. İşte VARDİYA böyle bir dönemde yayın hayatına atılıyor. Bizleri de doğrudan ilgilendiren ülkemizdeki gelişmeler konusunda önemli haberleri aktarabilmek, siz okuyucularımızın bu konudaki görüşlerini almak, okuyucularımızın değişik konularda gönderdikleri yazıları yayınlamak, tartışma ortamını genişletmek. İşte bunları yapmaya çalışacak VARDİYA.

Ama bununla bitmiyor. Biz şimdi F. Almanyada yaşadığımız göre ve burada yığınla sorunla, güçlükle karşılaştığımız göre bu konularda aydınlatıcı bilgiler verebilmek.

Yaşadığımız ülkede bizi yakından ilgilendiren gelişmeleri aktarmak. Haksızlıklara karşı gerektiğinde gerekli yerleri uyarmak. Bunlar da VARDİYA'nın konuları olacak.

Sayfalarımız okuyucularımıza her zaman açık olacak. Bir gazeteyi yaşatan okuyucularının ona gösterdiği her tür destekdir. Gazetemiz amatör bir kadro tarafından çıkarılmaktadır. Fabrikada, madende, montaj'da çalışan, üniversitede okuyan, politik sığınma hakkı isteyen arkadaşlarımız günün yorgunluğuna karşı hergün düzenli olarak çalışarak gazetemizin dostlarımızın eline düzenli ve zamanında geçmesi için çaba harcıyorlar. Gazetemiz derneğe gelen üye ödentileri, üyelerimizin ve dostlarımızın bağışları ile çıkıyor. Ancak bu da yetmiyor. Onun için gazetemize 50 Pfennig'lik bir de fiyat koyduk. Dostlarımızın bu girişimimizi olumlu bulacaklarını umuyoruz.

Gazetemize Duisburg'un bölgelerinden haber getirmek için tüm okuyucularımıza güveniyoruz. Hepimiz birer gönüllü muhabir olmalıyız. Adını da üretimden alan gazetemizi ancak böyle yaşatabiliriz ve daha ileriye götürebiliriz.

Dostlarımızdan gazetenin dağıtımında da dayanışma bekliyoruz. Örneğin mahalesinde, sokağında VARDİYA satabilecek tüm dostlarımızın yazıyla veya bizzat ken dilerinin gazetemize başvurması bizleri sevindirecektir.

Gazetemiz içeriği ile, seslendiği çevre ile Duisburg'da dostlarımızın onurlanacağı, düşmanlarımızın ise ürkeceği bir gazete olacaktır.

Bir ay sonra 2. sayıda buluşmak üzere dostça selamlar.

Vardiya

Parlamento kapıları işçi ve emekçi halkımıza tam olarak kapatılıyor

Cunta yeni anayasa taslağında milletvekili olabilmek için 8 yıllık eğitim görmüş olma kriterini getirdi. Bugün biz şunu çok iyi biliyoruz ki, Anadolu'nun bir çok köyünde okul yok. Olan yerlerde öğretmen açığı var. Bunun yanısıra ülkemizdeki çarpık ekonomik düzenin doğal sonucu işçi, emekçi ve köylü çocukları mali olanaksızlıklar yüzünden ailelerine destek olabilmek için küçük yaşlardan itibaren çalışmak zorunda kalıyorlar. İstanbul, Ankara gibi büyük

şehirlerde bile küçük yaşta, ilköğretim çağındaki çocukların ekme parası için simit sattıklarını, ayakkabı boyadıklarını, araba camı sildiklerini hepimiz biliyoruz. Zengin ailelerin çocukları için ise böyle değil. Onlar devlet okullarından başlamak üzere özel okullara kadar kapitalist eğitim sisteminin tüm ayrıcalıklarından yararlanmasını biliyorlar.

Öte yandan bugün Türkiye'de okuma yazma bilmeyenlerin oranının % 60

olduğunu bilen herkes milletvekili olmak için 8 yıllık eğitimin zorunluluğunun neden koyulduğunu anlayacaklardır.

Sonuçta başında söylediğimizi tekrar edersek, Türkiye'de yeni anayasa ile parlamentonun kapısı işçi, emekçi ve köylülere yasal olarak kapatılmak istendiğini görüyoruz. İşte 12 Fıkracılı cuntanın anayasasına Hayır dememiz için bir neden daha.

Yeni anayasaya göre 18 yaşında bir genç banka kurabiliyor, idam edilebiliyor ama oy kullanamıyor!

Kasım ayında yapılacak anayasa oylamasında 1960 doğumlulardan başlamak üzere oy kullanılabilir. Yani 18 ile 23 yaş arasındaki gençlere oy hakkı yok. Bunu açıklamak için de cunta 23 yaşından küçük gençlerin oy verecek nitelikte bilinçli olamayacaklarını gertiriyor. Yani 18 ile 23 yaş arasındaki bir genç anayasaya „evet” veya „hayır” oyu vermek için karar verebilecek kadar

olgun değildir demek istiyorlar. Ama cunta iktidara geldiğinden beri o yaşlarda olan gençlerden yüzlercesini tutuklattı, en ağır işkencelerden geçirdi, uzun yılları kapsayan hapis cezaları verdi ve hatta bazılarını idam etti. Yeni anayasaya göre de 18 yaşındaki bir gencin oy kullanma hakkı yok ama idam edilmeye hakkı var. Bu çelişkiyi cunta gençlerimize onların anne ve babalarına nasıl

açıklayabilir. Türkiye halkına nasıl açıklayabilir. Öte yandan Türkiye'de bir gencin 18 yaşını doldurduğu zaman reşit olduğu yasalarca kabul ediliyor. 18 yaşındaki bir gencin patron olmaya da banka açmaya da hakkı var. Yani 18 yaşındaki bir genç ülkemizde bir banka teslim edilebilir, ama oy hakkı verilmez. İşte size cuntanın „demokratikliği” konusunda bir örnek daha.

Yeni Hiroşimalar istemiyoruz!

6 Ağustos barış güçleri için önemli bir gündür. Günümüzden 37 yıl önce ABD ilk yığinsal kırım silahını Japonya üzerinde denedi. 20.000 tonluk TNT gücündeki atom bombası atıldıktan bir kaç saniye sonra 500 metre çapında ve çevresinde 55 milyon derece ısı yayan ve saatte 800 km hızla genişleyen bir ateş çemberi oluşturdu. Hiroşima'da insan cesetleri birbiri üzerine yığıldı. 70.000 kişi patlamanın hemen ardından, 30.000 kişi daha sonraki yıllarda öldü. Bombanın yaydığı öldürücü ışınların ve radyoaktif dalgaların etkisiyle daha geçen yıl 2499 kişi öldü, binlerce çocuk hala sakat doğmaktadır.

37 yıl sonra bugün barış mı — savaş mı sorusu bütün halkların, ülkelerin ana sorunu olmaya devam ediyor. 37 yıl önce insanlığı kana bulayanlar bugün yine savaşa soyunuyorlar. Reagan yönetimi, saldırgan NATO çevreleri insanlığı bir nükleer savaşta yok edecek yoldan yürüyorlar. Yumuşamayı bozmak, silahlanmayı tırmandırmak, barışı baltalamak için ellerinden geleni yapıyorlar. Sovyetler Birliği'nin barış ve silahsızlanma önerilerine kulak tıkıyorlar yada bu yoldaki görüşmeleri çıkmaza sokuyorlar.

Amerikan hükümeti her türden yeni sistem atom silahlarını geliştirme ve bunları deneme eğilimindedir. Bununla olası bir atom savaşının yeni nesnel, maddi temellerini yaratmayı amaçlıyor. Yeni sistem stratejik ve diğer silahların geliştirilmesi için yeni atom başlıkları da gerekiyor. Buradan çıkarak ABD'nin silahsızlanma görüşmelerini neden kestiği ve yeni nükleer silah denemelerinden neden vazgeçmediği anlaşılıyor. O Avrupa'da orta menzilli silahların sınırlandırılması için yapılan Sovyet önerilerine yapıcı bir yanıt vermedi. Cenevre'de yapılan en son Sovyet-Amerikan görüşmelerinin sonuçlarına bakıldığında, ABD'nin Sovyetler Birliğinin tek taraflı silahsızlanmasıyla sonuçlanacak sözde bir "sıfır çözüm" önerisinde ısrar ettiği görülüyor. Vaşington bununla Sovyet tarafının "yumuşamazlığı" yanılığını yaratarak NATO'nun silahlanmayı sürdürme planlarını gerçekleştirmek için görüşmeleri sürümcedede bırakmayı çıkmaza sürmeyi amaçlıyor. O bu şekilde silahlanmayı sürdürmek için

görüşmeleri kılıf olarak kullanmak istiyor.

Amerikan yönetimi bir yandan silahlanmayı körüklerken diğer yandan Orta Doğu'da yeni savaş ocakları yaratma peşinde. Ve bu doğrultuda Türkiye'yi kendine "vazgeçilmez bağlaşıklık" ilan ediyor. Yurdumuzu kardeş Arap ülkelerine karşı saldırılarında atlama tahtası olarak kullanmak istiyor. Sovyetler Birliği'ne sosyalist ülkelere karşı Batı Avrupa'ya yerleştirmeyi planladığı orta menzilli roketleri Türkiye'ye de yerleştirmeyi hedefliyor. Ülkemizi bir atom harmanına çevirecek, yıkıma sürecek bu girişimleri cuntaya onaylıyor. Savaşa evet diyor. Gerici askersel diktatörlük bu tavrını ülkemiz barış güçleri üzerinde sürdürdüğü baskı ve tutuklamalarla da somutluyor.

Yurdumuz, barış ve demokrasi

güçlerinin en ağır baskılar altında olduğu ülkelerden biridir. Barış hareketinin önde gelen liderleri tutuklanıyor, barış yargılanmak isteniyor. Cunta bu yolda Amerikan emperyalizminden destek alıyor. O Reagan yönetiminin çılgınlıklarına karşı çıkan herkesi zorbalıkla susturuyor. Bu nedenle cuntaya karşı demokrasi savaşımı ile barış savaşımı birbirinden ayrı düşünülemez. Ülkemizin bölgede tüm atom silahlarından arınmış, tarafsız bir dış politika izleyen bir barış kalesi olabilmesi için, her şeyden önce, cuntanın yıkılması, gerçek bir demokrasinin sağlanması zorunludur.

Amerikan emperyalizminin savaş kıskırtmalarına karşı dünyada Tokyo'dan Vaşington'a kadar milyonları saran güçlü bir barış hareketi oluştu. Özellikle Batı Avrupa ülkelerinde yüzbinlerce insanın katıldığı yığinsal barış yürüyüşleri, direnişleri yapılıyor. Cunta ülkemizde de böylesi direnişlerin oluşmasından korkuyor. Onun barış güçlerine yönelik baskıları, tutuklamaları bundandır.

37 yıl önce milyonlarca insanı katleden, atom bombasını insanlar üzerinde deneyenler, bugün hala Hiroşima'da, Nagasaki'de insanların ölmesine, bebeklerin sakat doğmasına neden olanlar bu kez insanlığı binlerce kat daha korkunç felaketlere götürecek çılgınlıklara hazırlanıyorlar. Ancak insanlık yeni Hiroşimalar istemiyor. Halklar ölüm değil yaşamak istiyor.

Türkiye Barış Komitesi davasında cunta sanık sandalyesine oturtuluyor

„ . . . Barış hareketini kötülemenin Türkiye'ye yapılacak en büyük fenalık olduğunu gözler önüne sermek istiyorum.”

M. Dikerdem

Bilindiği gibi 1982 Şubat ayı içinde Evren'in Bulgaristan ziyareti sırasında Türkiye Barış Komitesinin 44 yöneticisi hakkında Milli Güvenlik Konseyi üyesi Ersin'in doğrudan emriyle tutuklamaları çıkarıldı. Yapılan gece operasyonları sırasında TBK yöneticilerinin bir kısmı yakalanarak tutuklandı.

TBK yöneticileri arasında Türkiye'nin emekli büyükelçilerinden Mahmut Dikerdem, İstanbul Barosu Başkanı Orhan Apaydın, Türk Tabipler Birliği Birliği Başkanı Dr. Erdal Atabek, Cumhuriyet gazetesi yazarı Ali Sirmen Türk Haber Ajansı müdürü Niyazi Dalyancı, 2,5 milyon üyeli KÖY-KOOP genel başkanı CHP Adana milletvekili Nedim Tarhan, T. Maden İş sendikası genel başkanı Mehmet Karaca, Ortadoğu Teknik Üniversitesi Elektroteknik Fakültesi Profesörlerinden Haluk Tosun ve daha birçok sendikacı, işçi dostu aydın kişi, doktor, gazeteci, yazarlar ve profesörler bulunuyor.

İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesinde 18 Ağustos 1982 günü sürdürülen davada ilk olarak Türkiye Barış Komitesi Genel Başkanı emekli büyükelçi Mahmut Dikerdem'in sorgusu yapılmıştır. M. Dikerdem sorgusunda kendilerinin tutuklandıkları günlerde Bulgaristan Halk Cumhuriyetinde resmi bir ziyarette bulunan MGK başkanı Org.K.Evren'in orada BHC devlet başkanı Todor Jivkov ile yaptığı görüşmelerde altını imzaladığı barışkonulu kararlardan başka bir şey savunmadıklarını söylemiş ve yöneltilen suçlamaları şöyle yanıtlamıştır.

„Davanın temelinde dünya barışı yatmaktadır” „Savaş kışkırtıcılığından çıkarları bulunanların yaydığı menfi propoganda içinde, savunmayı zayıflatmak bozgunculuk ya da belirli bir ideolojiye hizmet etmek „gibi iddiaların yer aldığı bir dava olduğunu söylemiştir. Dikerdem iddianamede hakim olan düşüncenin „Dünyada adil,

sürekli barış düzeninin gerçekleşmesine çalışan barış ve demokrasi güçlerini kötüleyerek, karalayarak, mahkum ettirmek” olduğunu söylemiştir.

Mahmut Dikerdem, daha sonra şöyle devam ekmiştir: „TBK'nin tüm çalışmalarını kamouyu önünde cereyan etmiştir. Yasalıdır. Faaliyetleri ve yayınlarından ötürü hiçbir kovuşturmaya uğramamıştır 300 üyeli bir derneği devleti yıkarak yerine Marksist-Leninist bir düzen kurmayı amaçlayan ihtilalci bir örgüt şeklinde nitelenmek ve yöneticileri için toplam 500 yıl ağır hapis cezası istemenin ardında yatan amaç, ülkede baştan yana olan aydınlanmanın gözünü korkutmak, sindirmek, kişiliklerimizde Türk aydınlanna ibret dersi vermektir. Bunu yapanların, Türkiye'nin dış dünyadaki görüntüsünü ve saygınlığını ne denli tahrir ettiklerini, baş hareketini kötülemenin Türkiye'ye yapılacak en büyük fenalık olduğunu gözler önüne sermek istiyorum. Bir suç varsa, kanımca, bu, dünya barışının devletlerarası ilişkilerde yumuşamanın önemini yadsıyanlar tarafından işlenmektedir.”

Dikerdem daha sonra TBK'nin kuruluş ve amaçlarını, Dünya Barış Kon-

seyinin barışın gerçekçi, adil ve kalıcı olması gibi ilkelere dayalı çalışmalarını anlatmış ve „Dünya Barış Konseyi'nin Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği emrinde gösterilerek iddianamede suçlamanın buna dayandırıldığı” söylemiş ve „Dünya Barış Konseyi, dünyada barış için çalışan aydınları bünyesinde toplar. Bizden 23 kişi üye olmuştur. Bunların hepsi bizim derneğimizin üyesi değildir. Ben son kongrede Dünyü Barış Konseyi Yönetim Kuruluna seçildim.” demiştir.

Dikerdem, daha sonra soruları yanıtlamış ve iddianamede yer alan Nazım Hikmetin 79. yaşkutlama töreninin TBK tarafından düzenlendiğini, tüzüğe dayanan bir görev yapıldığını söylemiş ve „Nazım Hikmet Dünya Barış Konseyine kabul edilen ve atom

bombası ile ilgili „Hiroşima” şiirinin Konseyde Polonya başkanı tarafından okunan bir şiirimizdir” demiştir. Kutlama toplantısına İstanbul Müftüsünün ve ünü sınır dışına çıkmış Faruk Erem gibi kişilerin de katıldığını belirten M. Dikerdem, Türkiye Barış Komitesinin her türlü zihniyette kişiye açık olduğunu belirtmiştir.

Strateji

Atom silahlarının ilk olarak kullanılması NATO stratejisinin odak noktasını oluşturuyor. Bir kaç ay önce bir çok Amerikan silah uzmanı — bunlardan biri de eski savunma bakanı Mc Namara — bu stratejinin gözden geçirilmesini istediklerinde, bu istek hem ABD hükümeti tarafından hem de Bonn Federal meclis partileri tarafından resmen geri çevrildi. Başkan Reagan "Avrupa'da sınırlı bir nükleer savaş" tasarısını resmen geliştirdi.

Amerikan Massachusetts Teknoloji Enstitüsü profesörü ve ABD Savunma Bakanlığı eski danışmanlarından Henry W. Kendall'ın verilerine göre, NATO'nun Avrupa'da 7000'in üzerinde atom füzeleri var. 1983 yılında yerleştirilmesi hedeflenen 572 yeni roketin büyük bir bölümü Federal Almanya'nın payına düşüyor. Tekellerin sözcüsü "FrankfurterAllgemeine" gazetesi uzmanların yeni atom silahları stratejisini şöyle tanımlıyor: "Bugüne kadar atom silahlarının politik silahlar olduğu tezi geçerliydi, bunlar kullanılmamalıymış, bu şekilde şimdi şu anlayışa yaklaşıyoruz: Nükleer silahlar şayet askersel olarak da kullanılabilirse politik amaçlı silah olurlar." (FAZ, 20.8.1980)

Amerikan donanmasının eski tuğamirallerinden La Roque NATO'nun "sınırlı bir nükleer savaş" halinde savaş alanı Avrupa'da 8.000 ile 10.000 arası nükleer silahı kullanmak istediğini bildiriyor.

Oysa orta büyüklükte 1 megatonluk TNT gücünde 150 bomba ile tüm F. Almanya yer yüzünden tamamen silinebilir.

- Bilimsel kitaplar
- Çocuk kitapları
- Şiir kitapları
- Ders kitapları

ORTA DOĞU
KİTABEVLİ

Brandenburger Str. 22
4200 OBERHAUSEN 11
Tel.: (0208) 86 17 43

GERİCİ ASKERİ CUNTANIN
2. YILDÖNÜMÜNDE 11 EYLÜL 1982

FRANKFURT MERKEZİ EYLEM BİRLİĞİ YÜRÜYÜŞÜ

Duisburg'dan hareket

Yer: Tersteegenstr. 9 — DTİD önünden

Zaman: 11. Eylül 1982, Saat 06.00 da

"ANAYASA'YI TARTIŞMA TOPLANTISI

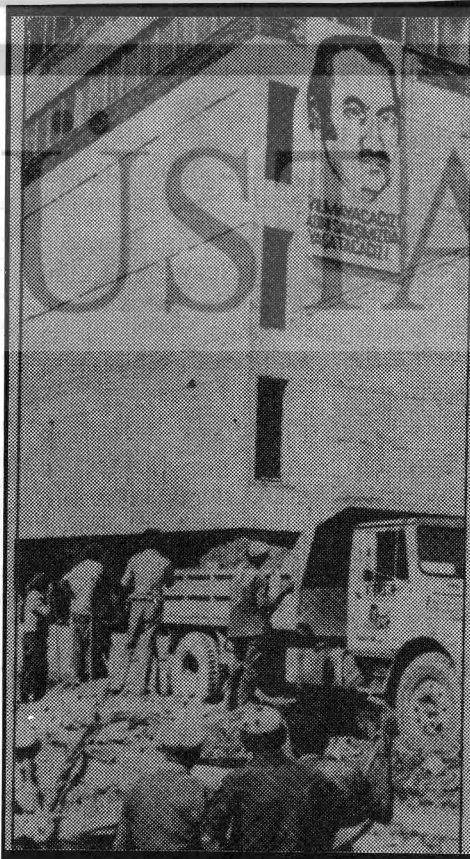
Yer: DTİD Lokali, Tersteegenstr. 9, Duisburg

Zaman: 5 Eylül 1982, Saat 15.00 de

Konuk konuşmacı: Hasan Özcan

(FİDEF Genel Başkanı)

Kemal Türkler'i andık

22 Temmuz 1980'de faşist katillerce öldürülen DISK'e bağlı Maden-İş sendikası Genel Başkanı Kemal Türkler'in öldürülüşünün 2. yılında derneğimiz bir anma toplantısı düzenledi.

"Fabrik" Kültür Merkezinde yapılan toplantıya izin dönemi olmasına rağmen yığinsal bir katılım oldu.

Toplantı DTİD başkanının konuşmasıyla açıldı. Konuşmada K. Türkler'in, sendikal yaşamı ve savaşımı anlatıldı. Bugün K. Türkler'i anmanın, sürmekte olan iş, ekmek, özgürlük savaşımına daha geniş yığınları kazanmakla olanaklı olacağı vurgulandı.

Daha sonra toplantıya konuk olarak çağrılan İlerici Kadınlar Derneği (İKD) Genel Sekreteri Zülal Kılıç bir konuşma yaptı. Z. Kılıç yaptığı konuşmada K. Türkler'in kişiliği, yaşamı ve demokrasi mücadelesindeki yeri üzerinde durduktan sonra cuntanın hazırladığı anayasa taslağına işç ve emekçilerin neden Hayır diyeceği dile getirdi.

Vardiya

Anti-Demokratik iltica yasaları uygulanmaya başlandı

1980 yılından itibaren sığınmacılar için sürekli alınan yeni kararlarla, sığınma istenminde bulunanların iş alabilmesi için 2 yıl bekleme yasağı konduktan sonra parlamento uzlaştırma komisyonu, yeni bir sığınma yasa önergesi daha hazırladı.

25. Haziran 1982 tarihinde parlamentonun Temmuz ayı başında eyaletler Meclisi'nden de onayını alarak yürürlüğe giren yeni sığınma yasası 1 Ağustos'tan itibaren uygulanmaya başlandı.

DİLEKCESİ „YETERSİZ“ OLAN SİĞİNMACILAR

Zindorf'ta bulunan Federal dairenin, yetersiz bulunduğu sığınma dilekçeleri, özel uygulamaya tabi tutuluyor. Buna göre sığınma dilekçeleri „yetersiz“ diye kabul edilmeyenler yabancılar polisince verilen 1 aylık bekleme süresi dolduğunda hemen sınır dışı edilecekler. Bu tür cevap alan sığınmacılar, gelen red kararına itiraz edebilecekler, ama bu itirazları Almanya'da kalmalarını sağlamayacaktır. Sığınmacı ülkesine gönderildikten sonra, itirazı incelenecektir. İncelenmeye tabi tutulan bu itiraz dilekçeleri kabul edilmiş olsa bile itirazı kabul edilen sığınmacıların ülkelerinden geri gelmeleri mümkün olmayacaktır. Bu nedenle itiraz dilekçelerinin incelenmeye tabi tutulması bir anlam ifade etmeyecektir. Bu da gösteriyor ki, iltica yasası F. Alman hükümeti tarafından rəsmen uygulamayarak bu konudaki Anayasa maddelerini çiğnemiş oluyor.

Bu gerekçelerle sınır dışı edilen sığınmacılar idari mahkemeye bir haf-

ta içinde itiraz edebilecek. Bu itirazları mahkeme „acil dava“ kapsamına alarak en kısa sürede sonuçlandırarak. Sonunda büyük olasılıkla itiraz sahibi 1 yada 2 ay süre kazanmış olacak. Dilekçeleri yetersiz değil de değişik gerekçelerle red edilen sığınmacılar, önceden olduğu gibi itirazları süresince F. Almanyada kalabilecekler.

YENİ YASALAR ŞU MADDELERDEN OLUŞUYOR.

○ Sığınma başvuruları önceden olduğu gibi Zindorf'ta bulunan Federal dairenin kararına bağlıdır. İşlemlerin hızlandırılması için her eyalette şubeler açacaktır.

○ Baş vurusu „yetersizlik“ gerekçesiyle geri çevrilenler, yasanın kendisine tanıdığı 1 aylık süre içinde F. Almanya'dan çıkış yapmak zorundadır. Gitmeyenler polis zoru ile ülkelerine gönderilecektir.

○ F. dairenin red kararına itiraz edilebilir ama bu itirazı o kişinin Almanya'da kalmasını sağlamayacaktır.

○ Polis tarafından sınır dışı edilmeye itiraz edilebilir, itiraz için eyalet idari mahkemesine bir hafta içinde müracaat etmek zorundadır. Mahkeme bu gibi itirazları „Acil dava“ kapsamına alıyor.

○ Sığınma baş vurusu başka gerekçelerle kabul edilmeyenler önceden olduğu gibi idari mahkemeye itiraz edebilecekler ve itiraz eden sığınmacılar itirazları süresince F. Almanya'da kalabilecekler.

○ Bu gibi itirazlarda tek hakim ince-

leyip karara bağlayabilecektir. Çok özel durumlardaki itirazlar Hakimler kurulu tarafından inceleniyor.

○ İtiraz tek hakim tarafından çevrilirse ikinci defa itiraz edebilecekler

○ İtiraz hakimler kurulu tarafından geri çevrilirse bir daha itiraz hakkı tanınmayacaktır. Sığınmacı bir ay içinde F. Almanyayı terk etmek zorunda kalacaktır.

○ Eyaletler meclisinin tavsiyesine uygun olarak sığınma baş vurusunda bulunanlar özel durumlarının dışında toplama kamplarına alınacaklardır.

F. Almanya Anayasasının 16/2/2 maddesine göre siyasi yönden iltica isteminde bulunanlar sınır dışı edilemezler. Görülüyor ki yeni alınan ve uygulamaya konulan iltica yasaları anayasa aykırı ve çelişkilidir

Uluslar arası af örgütü anayasaya aykırı olarak uygulamaya konan bu kararları protosto ediyor. Ve Alman idari mahkeme hakimler örgütü 3.8.1982 tarihinde basına yaptığı açıklamada yeni alınan bu kararların hızlandırmayı gerçekleştirmeyeceğini savunuyor.

Sosyal hakların kısıtlanmasına, işsizliğe, savaş hazırlığına ve yabancı düşmanlığına karşı nasıl ki yerli ve yabancıların ortak mücadelesi gerekiyor. Siyasi sığınmacıların da sorunlarını çözebilmeleri için ortak mücadele vermeleri gerekmektedir. Gelecek sayılarımızda ayrıntılı yazılarımız çıkacaktır.